

ASG laat stem horen in Brussel

'Bijdragen aan gezaghebbend advies'

De Europese Commissie laat zich over dierenwelzijn adviseren door werkgroepen van Europese wetenschappers. Onderzoekers van het cluster Welzijn en Gezondheid zijn hierbij, ondersteund door LNV, meestal van de partij. Het levert nuttige contacten en actuele kennis op en niet te vergeten... internationale erkenning.

dr. ir. Hans Spoolder

Hans Spoolder, leider van het cluster Welzijn en Gezondheid, stelt vast dat ASG mede dankzij enkele reorganisaties kon uitgroeien tot een organisatie die bij bijna alle welzijnskwesties in Europa betrokken wordt. Destijds is Harry Blokhuis gestart met het succesvol samenbrengen van gedragswetenschappers in een enthousiaste dierenwelzijnsgroep. In 2006 is deze groep aangevuld met praktijkonderzoekers die onder meer de zoötechnische kennis inbrachten en de link met de praktijk sterker maakten. De ambitie van Hans Spoolder is om de positie van de welzijnsgroep in Europa verder te versterken. "Nederland heeft eerder en intensiever met welzijnsvraagstukken te maken gekregen dan veel andere EU-landen", zegt Spoolder. "Dat maakt dat we met kennis en onderzoek voorop lopen en vaak om advies worden gevraagd. Ik wil deze unieke kennispositie in het belang van onze opdrachtgevers graag verder uitbouwen."

Risico-analyses voor dierenwelzijn

Spoolder vindt het dan ook belangrijk om te participeren in werkgroepen die de EU adviseren over beleid. Zo adviseert de Europese Food Safety Authority (EFSA) de Europese Commissie op basis van wetenschappelijk onderzoek over dierenwelzijnsbeleid. Zij stelt hiervoor werkgroepen samen van Europese onderzoekers die, onder leiding van een EFSA-voorzitter, de wetenschappelijk kennis over diverse welzijnsvraagstukken bijeen brengen. De rapporten die dit oplevert zijn risico-analyses over bijvoorbeeld het welzijn van vleesvarkens, zeugen en vleeskalveren. En onderdelen daarvan als troglengte, extra water, vloeroppervlak, castratie en couperen van biggen. De rapporten hebben over het algemeen een grote impact op het Europese beleid.

"Voor onze opdrachtgevers is het van groot belang", zo legt Spoolder uit, "dat onderzoekers in deze werkgroepen deelnemen. Daarmee plaatsen we ons in de voorhoede van de toegepaste wetenschap en zijn we optimaal geïnformeerd over wat er ook in andere landen speelt." Onderzoekers van het cluster leveren op persoonlijke titel hun bijdragen in deze werkgroepen. Zo was Kees van Reenen lid van de werkgroep 'Vleeskalveren', Thea Fiks zat in de werkgroep 'Leghennen', Ingrid de Jong in die voor vleesvarkens en Spoolder zelf in een werkgroep over vloeruitvoeringen voor varkens, en later één over het welzijn van zeugen. Marc Bracke schreef mee aan een rapport over staartbijten en Bert Lambooij heeft al in een aantal werkgroepen gezeten rondom transport en het verdoven en doden van dieren. Niet zonder trots stelt de clusterleider vast dat zijn groep tot nu toe in de meeste welzijns-werkgroepen van de EFSA vertegenwoordigd was. Dit terwijl de voorzitters van de werkgroepen zelf de vrijheid hebben om onderzoekers wel of niet uit te nodigen.

Welles-nietesdiscussies 'via Brussel'

Spoolder haalt als voorbeeld een discussie aan over de benodigde hoeveelheid licht in vleesvarkensstallen. "De werkgroep bestaat uit 6 tot 12 onderzoekers uit verschillende EU-landen. Als die daar een gezamenlijke opinie over vormen, ontstaat wel een gezaghebbend verhaal dat een rol speelt in de politieke besluitvorming. Bij het bijeenbrengen van het advies voor de EU-regels voor varkens circuleerden ideeën over 400 lux. Uit ASG-onderzoek blijkt dat varkens onder de 10 lux pas een afname in gezichtsvermogen hebben. Het huidige niveau van 40 lux is daarvoor dus al ruim voldoende." Met het voorbeeld wil Spoolder duidelijk maken

dat door de deelname van onderzoekers in EFSA-werkgroepen deze route 'via Brussel' een begaanbare en nuttige weg is. En dat die relevant is voor opdrachtgevers en belangenorganisaties in Nederland. "Juist de welles-nietesdiscussies over heikele punten kun je bij een EFSA-panel alleen met wetenschappelijk getoetste gegevens voeren. Als werkgroep lid is het je rol die kennis in te brengen. Dat kan ervoor zorgen dat er een advies komt van een internationale werkgroep en dat verschaft duidelijkheid."

Leerzame momenten

Een actuele kwestie in Nederland is die over groepshuisvesting van zeugen. Spoolder: "Het onderzoek dat we daar naar doen (zie pagina 20) kunnen we alleen voor onszelf houden, maar het zet meer zoden aan de dijk voor het varken en voor onze exportpositie als we internationale erkenning van dit standpunt krijgen en andere landen het over gaan nemen. Een *level playing field*, heet dat."

De onderzoekers uit verschillende landen in een werkgroep proberen het met elkaar eens te worden. "Je doet je huiswerk, wat er vaak op neer komt dat je literatuur over een vraagstuk bij elkaar legt en daar een analyse van schrijft. Daarover gaan we in discussie", aldus Spoolder. Dat levert soms ludieke en leerzame momenten op. Lachend: "De beleving van 'welzijn' is nog heel verschillend, ook onder werkgroepleden. Het komt voor dat je een collega-werkgroep lid moet uitleggen dat varkens zich wel degelijk goed of slecht kunnen voelen en niet alleen maar automaten zijn die vreten, groeien en mest uitscheiden." De ideeën kunnen ver uit elkaar liggen, zodat de wetenschappers het niet altijd eens worden. Dan komt er een meerderheidsadvies, met daarnaast een minderheidsstandpunt van degenen die er anders over denken. "Maar meestal komen we er wel uit. Juist omdat het allemaal wetenschappers zijn die hun standpunten onderbouwen met feiten en bewijzen uit onderzoek."

Internationaal meedraaien

De reeks rapporten die de werkgroepen van de EFSA momenteel produceren zijn het basis-

materiaal voor een herziening van de regelgeving rond het welzijn van varkens. In 2009 moet dat zijn beslag krijgen. Spoolder vertelt dat rapporten over vloeroppervlak voor vleesvarkens en over castratie van biggen respectievelijk in 2005 en 2006 al zijn opgeleverd. Het afgelopen jaar zijn daar drie rapporten aan toegevoegd: staartbijten, huisvesting van vleesvarkens en huisvesting van beren, zeugen en biggen. Spoolder is blij dat zijn cluster actief deelneemt aan het Brusselse adviesgebeuren. Hij onderstreept de maatschappelijke rol van de divisie Veehouderij die bijdraagt aan Europees beleid en daarmee aan internationale bekendheid en erkenning. Het opbouwen van een goed netwerk is een prettige bijkomstigheid en van andere instituten valt ook veel te leren. Op zijn eigen terrein, huisvesting en gedrag van varkens, praat Spoolder graag met Engelse onderzoekers die daar veel ervaring mee hebben. "Juist die vele contacten met het buitenland maken het voor onderzoekers van onze divisie mogelijk elders verworven kennis in onze Nederlandse veehouderij toe te passen."

ERKENNING

Het in groepen huisvesten van zeugen is een actueel onderwerp van discussie in Brussel. Nederland heeft er al enige kennis over opgedaan en probeert internationale erkenning te krijgen voor haar standpunt, een zogeheten *level playing field*.

Foto: ASG

Contact

dr. ir. Hans Spoolder
telefoon 0320-293 532
hans.spoolder@wur.nl